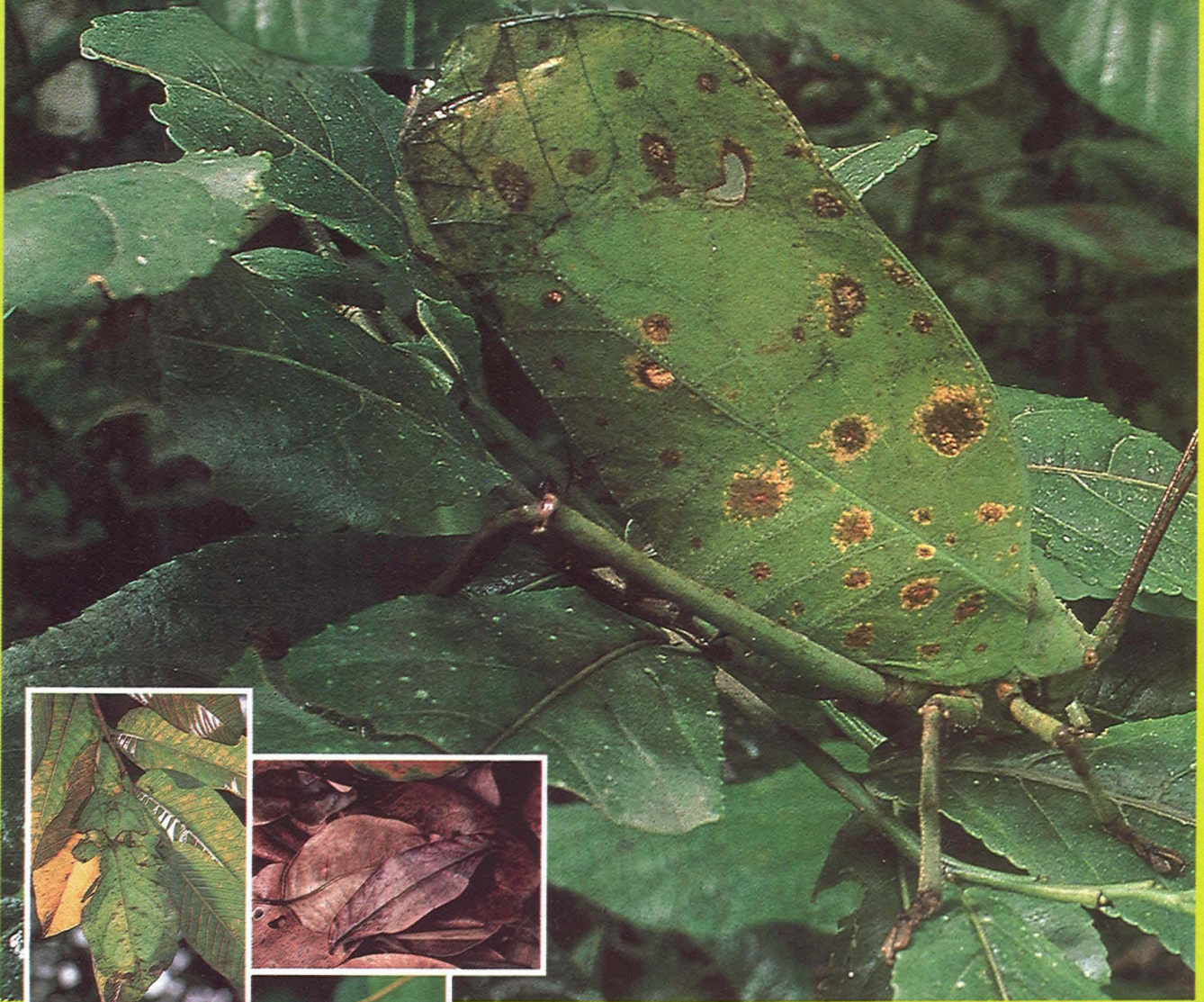
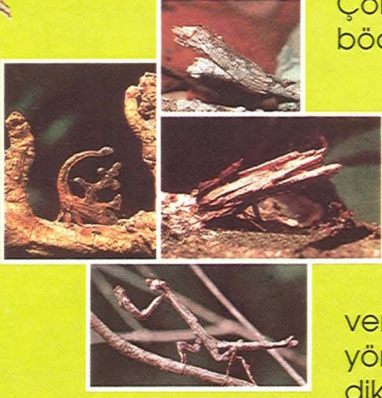

Doğada Saklambaç

Tropikal ormanlarda yaşayan böcekler av yakalayabilmek ya da düşmanlarınca fark edilmemek amacıyla olağanüstü yetenekler geliştirmişler. Bu hayvanlar öyle ustaca gizlenebiliyorlar ki onları ilk bakışta bulundukları doğal ortamdan ayırt etmek olanaksız. Özellikle çekirgeler bu konuda çok yetenekliler. Düşmanlarına görünmemek için kimi zaman bir ağaç dalı ya da ağaç kabuğu biçimine bürünürler. Ancak, kendilerini bitkilere benzetebilen böcekler dışında, bazı tırtıl türleri var ki bunlar düşmanlarını korkutmak amacıyla tehlikeli bir yılanın kılığına girebiliyorlar.

Dünya'da en az 300 milyon yıldan bu yana, gövdeleri yaprak biçiminde olan böcekler yaşamakta. İşin ilginç yanı, bu böcekler, yapraklı ağaçlardan daha önce ortaya çıkmışlar. Ancak, bu hayvanlardan hiçbirisi yanıltma konusunda Kosta Rika'da yaşayan yaprak çekirgesi kadar usta değil: Bu çekirge, yaprakların mantarlaşmış bölümlerini bile kolay taklit edebiliyor. Püsküllü kurbağa gibi omurgalı hayvanlar da yapraklar arasında görünmez olmayı başarıyorlar.

Çok acıkmış bir kuşun bile ağaç dallarındaki bu böcekleri fark edebilmesi için iki kez bakması gerekir. Bu pulkanatlılar, ağaçtaki ufak bir çatlağı bile taklit edebiliyorlar. Kambur cırcır böceği kendisini eğri büğrü bir ağaç kütüğüne benzetiyor. Bir tür çekirge olan peygamber devesi (mantis) ise ince bir ağaç dalı biçimini alarak avını bekliyor. Yakalamaya hazır kollarını sanki dua edermişçesine kaldırmaması nedeniyle ona bu ad verilmiş. Dikenli ağustosböcekleri başka bir kandırma yöntemini kullanıyorlar. Bir ağacın dalına tıpkı bitkinin dikenleriymişçesine dizilerek bitkinin özsuyunu emiyorlar. Böylece düşmanları onları daldan ayırt edemiyor.

Bu resimlerde gördüklerinizin bitki olduklarını düşündünüz değil mi? Yanıldınız; çünkü bunlar aslında avlarını bekleyen ve çiçek görünümünü alarak ustaca gizlenen değişik çekirge türleridir. Ayrıca geceleri uçuşan bir kelebek türü gündüzleri bir çiçek biçimini alarak dinleniyor. Büyük resimde gördüğünüz kelebek tırtılı, taklit konusunda bitkilerden farklı bir yöntem seçiyor: Bu tırtılar, düşmanlarını korkutmak amacıyla tehlikeli bir yılan görüntüsü alıyorlar. Hatta, olağanüstü renk değiştirme yetenekleri sayesinde gözleri tıpkı gerçek bir yılanın gözleri gibi güneş ışığında parlıyor.

Yalnızca küçük hayvanların kendilerini gizleme konusunda yetenekli olduklarını sanmayın. Bu resimde gördüğünüz 20 cm boyundaki yassı kuyruklu Madagaskar gekosu da kendisini ağaçlar üzerinde neredeyse görünmez hale getiriyor. Ağaç kurbağaları da gövdelerinin rengini değiştirerek düşmanlarından gizlenebiliyorlar. Brezilya'da yaşayan bu kurbağa türü, tıpkı resimde gördüğünüz güve gibi gizlenme konusunda çok başarılı. Başka çekirge türleri de doğada ustaca

gizlenebiliyorlar. Bunların gövdelerindeki uzantılar doğadaki renk ve biçimlerle uyumlu.

Ayşegül Yılmaz
Günenç